

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-19/23-T

Název	Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace
Sídlo	Englišova 82, 746 01 Opava
E-mail	kancelar@zsenglisova.cz
IČO	70999171
Identifikátor	600142884
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Škrabal
Zřizovatel	Statutární město Opava
Místo inspekční činnosti	Englišova 82, 746 01 Opava
Inspekční činnost na místě	13. 2. 2023 – 16. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a d) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Opava, Englišova 82 - příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu. K termínu inspekční činnosti se ve 31 třídách vzdělávalo 709 žáků (naplněnost školy činí 83 %), třináct z nich plnilo povinnou školní docházku v zahraniční škole podle § 38 školského zákona. Škola evidovala celkem 84 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (podpůrná opatření 1. – 4. stupně), pro 13 z nich vypracovala individuální vzdělávací plán. Škola vzdělávala devět žáků s odlišným mateřským jazykem. Ve třídách „Opava“ škola umožňuje žákům 1. – 5. a 7. ročníku rozvíjet logické myšlení a celou svou osobnost v rámci rozšířené výuky anglického jazyka, matematiky a logiky. Sportovně nadaným žákům od 6. do 9. ročníku škola nabízí možnost rozšířeného sportovního vzdělávání se zaměřením především na atletiku. V osmi odděleních (od minulé inspekční činnosti v roce 2015 se počet zvýšil) školní družiny bylo zapsáno 202 žáků (naplněnost činí 84 %). Školní klub umožňuje zapojit do vzdělávání žáky prvního i druhého stupně školy, účastní se ho 80 žáků (naplněnost činí 100 %). Stravování probíhá na základě smlouvy v Zařízení školního stravování Opava, příspěvková organizace.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává funkci od roku 2000. Při vedení organizace vychází ze svých zkušeností a dovedností, které si trvale rozšiřuje průběžným vzděláváním a poznatky z každodenní praxe. Na organizaci vzdělávání a zajištění provozu školy se funkčně podílejí dvě zástupkyně (s dlouholetou zkušeností ve vedení jiných škol) působící ve funkci od školního roku 2022/2023, část řídicích kompetencí byla převedena i na vedoucího vychovatele školní družiny, pod něhož spadá také činnost školního klubu, a předsedy předmětových komisí i metodických sdružení. Hospitační činnost je prováděna průběžně ředitelem školy a jeho zástupkyněmi dle zpracovaného plánu, pedagogům je poskytována stručná zpětná vazba ve formě doporučení pro jejich další pedagogickou práci.

Řediteli školy se daří cíleně naplňovat reálně nastavenou koncepci podporující profilaci školy zaměřenou především na všestranný rozvoj pohybových dovedností, jazykovou a matematickou gramotnost. Vychází z analýzy podmínek, záměrů zřizovatele a evaluace předchozího plánu rozvoje. Naplňování koncepce dokládají dlouhodobě výborné výsledky žáků v např. sportovních, matematických, přírodovědných, výtvarných i jazykových soutěžích a olympiádách na krajské, celostátní i mezinárodní úrovni.

Současné složení pedagogického sboru umožňuje naplňovat platné školní vzdělávací programy. Spolupráce pedagogů je účelně zaměřena na úpravy obsahu učiva, výsledky vzdělávání, výměnu informací o metodách a formách výuky a záležitosti organizačního charakteru (velká část pedagogů včetně trenérů se podílí na organizaci regionálních i celostátních soutěží a olympiád nejen sportovního zaměření). Vzájemné hospitace k předávání pedagogických zkušeností a k inspiraci v osvědčených výukových strategiích jsou využívány v menší míře. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno s ohledem na potřeby školy, v uplynulém období byl výběr kurzů zaměřený zejména na metody a formy výuky, chování žáků ve třídě a prevenci rizikového chování. Nové informace a poznatky z navštívených vzdělávacích akcí jsou prostřednictvím předmětových komisí a metodických sdružení vzájemně vyučujícími sdíleny, jejich zařazování v praxi je cíleně podporováno.

Škola se úspěšně zapojila do vhodně zvolených projektů, které byly zdrojem financí pro zabezpečení školy, jazykové vzdělávání pedagogických pracovníků a personální podporu

speciálního pedagoga. Systematická je rovněž pravidelná spolupráce s partnery, především se zřizovatelem, s místními organizacemi (mimoškolní aktivity žáků), mateřskými, základními i středními školami v regionu, Spolkem rodičů sportovních tříd a Spolkem rodičů.

Od poslední inspekční činnosti realizované ve školním roce 2015/2016 se zlepšily podmínky pro výuku (modernizace v učebnách informatiky, doplněna digitální technika, rekonstrukce sociálních zařízení, nové venkovní zázemí pro zájmové vzdělávání). Ke vzdělávání využívá všechny prostory, které má k dispozici. Pro výuku tělesné výchovy a dalších sportovních aktivit škole schází vlastní prostory (sportovní hala). Využíváním pronajatých sportovišť, které nejsou v docházkové vzdálenosti, dochází v průběhu vyučování k velkým časovým ztrátám. Ve spolupráci se zřizovatelem je žádoucí hledat možnosti vybudování nových prostor pro vzdělávání v areálu školy.

Školní družina realizuje svou činnost v kmenových třídách prvního stupně, které jsou vhodně doplněny o relaxační prvky. Podmínky zájmového vzdělávání vzhledem k náplni a účelu školního klubu jsou na dobré úrovni, v případě vyššího počtu žáků je dohled zabezpečen kromě vychovatelky i asistentem pedagoga. Pro svou činnost využívá zájmové vzdělávání i další prostory školy.

Škola do knihy úrazů zaznamenává všechny úrazy i drobná poranění, která vznikla při pobytu žáků ve škole. Záznamy o úrazech a jejich aktualizace jsou průběžně prováděny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hodnocení vzdělávání bylo provedeno napříč třídami prvního i druhého stupně školy. Kvalita výuky ve sledovaných hodinách byla vyrovnaná, pozitivně byla nastavená vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky (komunikovali otevřeně, bez obav kladli otázky, vyjadřovali svůj názor, případně se zapojovali do diskuse), převažovala klidná pracovní atmosféra podporující proces učení, byla dodržována nastavená třídní pravidla. V hodinách byl zřejmý respektující a vstřícný přístup, nebyly zaznamenány žádné nevhodné postupy pedagogů k žákům. Hodiny byly dobře promyšlené a přizpůsobené věku i schopnostem žáků.

Ve většině hodin byla uplatňována skupinová práce nebo práce ve dvojicích, v některých případech s výraznými kooperativními prvky, která vedla žáky k rozvoji spolupráce, interakce a sociálních kompetencí. K naplnění cílů hodiny učitelé volili i tradiční metody výuky, především řízený rozhovor a frontální výuku. Připravené úkoly byly vyváženým způsobem rozděleny na procvičování, prohlubování znalostí a probírání nového učiva. Motivační prvky, didaktické hry, střídání různorodých činností i včasné zařazování relaxačních chviliek udržovaly pozornost a trvalou aktivitu žáků. Ti zodpovědně přistupovali k samostatné práci i činnostem vyžadujícím vzájemnou spolupráci. Komunikovali mezi sebou na úrovni odpovídající dosaženému věku. Požadavky kladené na žáky byly přiměřené a srozumitelné, navazovaly na jejich znalosti z předcházejících hodin i osobní zkušenosti, v některých hodinách však nepoukázovaly na souvislosti učiva s praktickým životem. Účelně byla využita práce s chybou a poskytována průběžná zpětná vazba o úspěšnosti práce žáků. Diferenciace vzdělávacích cílů spojená s rozdílnou náročností zadávaných úloh dle individuálních schopností žáků nebyla ve sledovaných hodinách výrazněji uplatněna - žáci většinou plnili úkoly se stejným stupněm obtížnosti a zaměřením. Rovněž nebyla využita možnost pracovat s různými informačními zdroji, žáci neporovnávali ani nehodnotili různé návrhy řešení úkolu. Efektivně byla využívána didaktická technika (většinou pedagogy, ojedinele žáky) a názorné pomůcky. Vyučující přiměřeně dbali na obsahovou správnost odpovědí na otázky i přesné vyjadřování žáků, zpravidla účelně rozvíjeli jejich logické

myšlení. Jednotlivé aktivity v hodinách byly provázané, učitelé uplatňovali mezipředmětové vztahy. Učitelé dávali příležitost všem žákům se aktivně zapojit do výuky, průběžně jim poskytovali přiměřenou zpětnou vazbu. Probíhalo průběžné i závěrečné hodnocení ze strany vyučujících. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků mělo ve většině hodin z časových důvodů jen formální charakter nebo se nevykytlo vůbec.

Pedagogové zohledňovali možnosti a potřeby žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a respektovali jejich pracovní tempo. Ve vyučovacích hodinách, kde byli přítomni asistenti pedagoga, byla většinou sledována jejich zdařilá spolupráce s pedagogem, což zvyšovalo přínos výuky pro všechny žáky ve třídě.

V průběhu hospitací ve školní družině probíhaly odpočinkové činnosti (četba, povídání, kreslení, společenské hry, stolní hry, stavebnice), na které navazovaly řízené aktivity poskytující prostor pro rozvoj individuálních zájmů. Žáci byli cíleně vedeni k samostatnosti i spolupráci v menších skupinách. Ve školním klubu je zajišťováno smysluplné trávení volného času v době před sportovními tréninky nebo kroužky. V době hospitace žáci trávili určený čas v učebně, která je vhodně uzpůsobená zájmovým a odpočinkovým činnostem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Základní škola systematicky využívá řadu nástrojů, kterými průběžně sleduje a vyhodnocuje dosažené výsledky žáků i jejich postupnou připravenost k navazujícímu vzdělávání. Vyučující mají prokazatelný přehled o aktuální úrovni znalostí a dovedností jednotlivých žáků, vedou potřebné záznamy o vývoji a dosaženém pokroku. Údaje získané z interního hodnocení (porovnávání výsledků mezi třídami v ročníku) poskytují metodickým sdružením a předmětovým komisím potřebné podklady pro následnou analýzu a případnou úpravu používaných postupů. Cílem je poskytnout žákům optimální možnost maximálního rozvoje v souladu s jejich individuálními možnostmi. K objektivnímu posouzení výsledků vzdělávání se škola dlouhodobě a pravidelně účastní externího testování (žáci 5. a 9. ročníku) prováděném soukromým subjektem, ve kterém dosahují nadprůměrných výsledků. Ve školním roce 2022/2023 byly výsledky žáků 9. ročníku v matematice i českém jazyce lepší než u 80 % zúčastněných škol. Porovnáním výsledků testů z českého jazyka i matematiky s testem obecných studijních předpokladů bylo zjištěno, že studijní potenciál žáků je v obou předmětech využíván optimálně. Nejlepších výsledků dosahují žáci tříd se sportovním zaměřením, dva žáci devátého ročníku získali ocenění za nejlepší studijní výsledky v Moravskoslezském kraji. Se získanými výsledky škola pracuje a přijímá opatření ke zlepšení v rámci jednání pedagogické rady. V závěru minulého školního roku (2021/2022) prospělo s vyznamenáním 70 % žáků, dva žáci neprospěli (0,29 %). Mírné zlepšení výsledků bylo zaznamenáno v pololetí školního roku 2022/2023 kdy s vyznamenáním prospělo 75 % žáků, ostatní žáci prospěli. Žákům ohroženým neúspěchem škola poskytuje doučování, které přispělo ke zlepšení stavu.

Informace o úspěšnosti žáků v navazujícím vzdělávání škola získává především při osobním setkání s absolventy přímo na středních školách, se kterými aktivně spolupracuje. Z rozhovorů s nimi vyplývá, že byli na zvolený typ střední školy řádně připraveni. Ve školním roce 2021/2022 bylo 88 % vycházejících žáků přijato do oborů středního vzdělávání ukončených maturitní zkouškou z toho 27 % na gymnázia. O vzdělávání na víceletém gymnáziu je z důvodu podpory sportu ve škole ze strany žáků malý zájem, přesto je průměrně osm žáků pátého ročníku přijato k tomuto typu vzdělávání.

Školní poradenské pracoviště má obsazeny pozice výchovného i kariérového poradce, metodika prevence a speciálního pedagoga. Díky jasně a konkrétně vymezeným

kompetencím je jeho působení systematické a efektivní ve všech mu určených oblastech. Vzhledem k vysokému počtu žáků školy by bylo vhodné ho personálně posílit (školní psycholog, druhý speciální pedagog). Péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se zabývá speciální pedagožka, která spolu s asistenty pedagoga zajišťuje plnění podpůrných opatření, vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů a v rámci předmětu speciální pedagogické péče poskytuje cílenou individuální pomoc. Její působení je podporováno výchovnými poradkyněmi, které s ní velmi úzce spolupracují (zajišťují komunikaci se školskými poradenskými pracovišti, schůzky se zákonnými zástupci, dodávají podklady pro výkaznictví). Prostřednictvím pedagogické intervence se škole daří snižovat školní neúspěšnost. Informace o žácích a vhodném způsobu jejich podpory jsou vyučujícím předávány komplexně na začátku školního roku v rámci pedagogické rady, průběžně pak prostřednictvím informativních schůzek a sdíleného disku. Adekvátní podpora je poskytována také žákům s odlišným mateřským jazykem na základě vyrovnávacího plánu podpory. Ve spolupráci s Menzou České republiky a zřizovatelem škola umožňuje nadaným žákům změřit inteligenční kvocient. Mnozí žáci dosahují nadprůměrných výsledků (pro potvrzení mimořádného nadání poradenským pracovištěm není jeho kapacita dostatečná). Škola rozvíjí nadání žáků mj. prostřednictvím Klubu nadaných dětí Menzy České republiky, který zajišťuje exkurze, setkání s mimořádnými osobnostmi, návštěvy výstav, experimentování apod. Výchovná poradkyně pro druhý stupeň zároveň uplatňuje své zkušenosti a kontakty v kariérovém poradenství, její práce je promyšlená a pro školu přínosná. Metodik prevence koordinuje činnost pedagogů v oblasti prevence negativních jevů, prostřednictvím externích organizací zajišťuje preventivní programy pro žáky, které se zaměřují především na vztahy ve třídách. Jeho působení se pozitivně odráží v minimálním výskytu negativních jevů ve škole. Mezi nejčastěji řešené problémy patří vztahy mezi žáky školy, které jsou řešeny od prvních náznaků v bezodkladné součinnosti s třídními učiteli, žáky i jejich zákonnými zástupci. V počtu výchovných opatření jednoznačně převažují motivační pochvaly a ocenění. Z pozorování chování a vystupování žáků v hodinách nebo během přestávek bylo patrné, že standardně dodržují dohodnutá pravidla a v potřebných případech jsou schopni vzájemné tolerance. S principy demokratického myšlení se žáci setkávají v rámci Parlamentu žáků, který obnovil svou činnost.

Aktivita ve školní družině i školním klubu volně navazují na základní vzdělávání, hravou formou rozšiřují vědomosti, zdokonalují praktické i sociální dovednosti žáků a přispívají ke smysluplnému využití volného času mj. formou široké nabídky kroužků (sportovní, kreativní, počítačové apod.). V rámci Mediálního kroužku získali žáci ocenění za filmové ztvárnění v celostátní soutěži a v současné době pracují na překladu do anglického jazyka. Školní družina se podílí na organizaci florbalového miniturnaje pro ostatní školy a pro mateřské školy pořádá pohádkový týden s dramatizací pohádek čímž umožňuje budoucím žákům seznámit se s prostředím školy.

Svou činnost škola prezentuje na webových stránkách školy www.zsenglisova.cz, v regionální televizi, rozhlase, zpravodaji statutárního města Opavy, a ve dvou školních časopisech.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2015 došlo ke změnám v širším vedení školy, vzrostl počet tříd základní školy i oddělení školní družiny.
- Zavedením tříd „Opava“ zaměřených na matematiku, logiku a anglický jazyk se rozšířila nabídka vzdělávání pro nadané žáky.
- Modernizací učeben a vnitřních prostor, úpravou venkovních, dovybavením a obnovou stávající digitální techniky a dalších pomůcek se zlepšily podmínky pro vzdělávání.

Silné stránky

- Promyšlená výuka založená na účelném střídání metod, činností a využívání inovativních postupů vede ke splnění cílů zaměřených na rozvoj konkrétních dovedností žáků.
- Pestrá nabídka volnočasových aktivit v základní škole i v zájmovém vzdělávání příznivě ovlivňuje nízkou míru projevů rizikového chování žáků, umožňuje smysluplné trávení jejich volného času a přispívá k jejich sociálnímu a osobnostnímu rozvoji.
- Spolupráce s partnery rozšiřuje nabídku vzdělávacích aktivit a podporuje zaměření školy.
- Žáci školy dlouhodobě dosahují výborných výsledků při vzdělávání i v externím testování, jsou velmi úspěšní v soutěžích na celostátní i mezinárodní úrovni.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V části výuky nejsou využity příležitosti k sebehodnocení žáků. Průběžný diferencovaný přístup zohledňující individuální schopnosti všech žáků není doposud zcela přirozenou součástí výuky.
- Škole při nepříznivém počasí (zimní a podzimní měsíce) schází prostory pro sportovní přípravu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvářet v závěrech hodin prostor pro sebereflexi žáků a zhodnocení jejich individuálního pokroku. Uplatňovat podle potřeby diferencovaný přístup s ohledem na individuální možnosti žáků.
- Ve spolupráci se zřizovatelem zajistit prostory pro zlepšení materiálních podmínek výuky tělesné výchovy.
- Doplnit školní poradenské pracoviště o pozici školního psychologa.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepční záměry rozvoje školy účinné od 1. 1. 2021
2. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2022/2023
3. Plán práce školní rok 2022/2023
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
5. Školní matrika (vzorek)
6. Rozvrh vyučovacích hodin platný v době inspekční činnosti
7. Třídní knihy základní školy, školního klubu a školní družiny vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
9. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
10. Zápisy z metodického sdružení a předmětových komisí vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
11. Výsledky externího testování v roce 2023 (vzorek)
12. Zápisy z jednání školské rady vedené ve školním roce 2022/2023
13. Dokumentace školního poradenského pracoviště (vzorek)
14. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
15. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
16. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2021/2022 a 2022/2023 k datu inspekční činnosti (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Lenka Wollná, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Karel Richter, školní inspektor

Mgr. Jiří Crhonek, školní inspektor

Mgr. Irena Křiváková, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.